

6.2 Rizika zvolených strategií

- Velmi vysoké požadavky na vedení školy, které ústí ve velmi vysoké pracovní nasazení ředitele nebo celého vedení a k závislosti realizace školních strategií na jedné nebo několika málo přetížených osobách v rámci školy. Učitelé odpracují v průměru více hodin nad rámec nepřímé pedagogické činnosti, než je obvyklé v dalších školách.
- V oblasti financování nízká kontinuita opatření způsobená jejich závislostí na projektových výzvách, které jsou krátkodobé (zpravidla 2 roky), i pro opatření, která vyžadují řádově delší časové období, aby mohl být zřetelný efekt (např. činnost školních specialistů, doučování žáků). Zkušeností s rušením pozic, které se v praxi osvědčily, ale následně musel být osvědčený pracovník propuštěn, si již školy prošly a mají z nich obavu (např. u školních psychologů, bývalých romských asistentů, prostředníků pro kontakt s romskou komunitou na území města apod.). V historii škol je možné dohledat řadu realizovaných projektů, jejichž efekt po skončení není zřejmý. Podobný problém je i u opatření vázaných na podpůrná opatření doporučená na určitou dobu poradenským zařízením. Podpůrná opatření zcela nepokrývají potřebu dodatečného financování strategií pro vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků a je potřeba je doplňovat dalšími zdroji financování.
- Bariéru představují postoje některých učitelů ke vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků, obzvláště u žáků ze sociálně vyloučeného prostředí, kde je potřeba překonávat zaběhnuté stereotypy školní práce a představy o podobě spolupráce školy a rodiny.
- Nedostatek dostupných pedagogických pracovníků. V rámci šetření byly zjišťovány bariéry v zaměstnávání školních specialistů. Nerealizovaná poptávka byla zaznamenána především u pozice školního psychologa. Nízká míra podpory pro začínající školní specialisty (především u pozic školní psycholog, školní speciální pedagog, sociální pedagog). Místně se přidává nízká dostupnost kvalifikovaných učitelů (v jedné ze škol činil podíl nekvalifikovaných pedagogů 40 %).
- Chybí zdroj metodické podpory škol, které vzdělávají žáky ze znevýhodněného prostředí. Školy si hledají cesty samy, s některými situacemi si neví rady, hledání cest je intuitivní. Možnost čerpání finanční podpory není centrálně evidována a po ředitele je náročné aktuální výzvy různých poskytovatelů sledovat.
- Zatím nízká angažovanost zřizovatelů škol. Zřizovatel školy může ovlivňovat celkový systém vzdělávání v rámci obce, a tedy i to, zda budou sociálně znevýhodnění žáci vzdělávání pouze v jedné či několika málo školách, jejichž zatížení bude tudíž zcela neúměrné a obtížně zvladatelné, či zda budou tito žáci ve školách rozptýleni rovnoměrně. Zřizovatel může také zásadně ovlivňovat míru podpory pro vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků v obci i v jednotlivých školách. Školy, které vzdělávají ve vyšší míře sociálně znevýhodněné žáky, jsou ohroženy rizikem, že budou vyhledávány především žáky, kteří potřebují individuální přístup, např. z důvodu zdravotního postižení, a že se jim část žáků začne vyhýbat. Školy pak ztrácejí svůj integrační potenciál a jsou neúměrně zatíženy vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.